

*Անուշիկ Մարտիրոսյան
Ռուբեն Մելքոնյան
բ.գ.թ., դոցենտ*

**ԱԴԱԼԵԹ ԱՂԱՕՂՈՒԻ
ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՃԱԿԱՆ ԵՎ
ԹԵՄԱՏԻԿ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇՈՒՐՋ**

*Բանալի բառեր՝ «Մարտի 12-ի վեպ», ծախակողմյան
շարժում, կին հեղափոխական, անհատի օտարում, «ակն-
թարթի» վեպ, գիտակցության հոսք*

Ադալեթ Աղաօղլուն 20-րդ դարի թուրքական գրականության անվանի ներկայացուցիչներից է, ով հայտնի է ոչ միայն իր վեպերով ու պատմվածքներով, այլև երեխաների համար գրված 14 գրքի, 10 ռադիոներկայացումների, թատերական պիեսների հեղինակ է: Նշենք նաև, որ Ադալեթ Աղաօղլուի ստեղծագործությունների հիման վրա 5 գեղարվեստական ֆիլմ է նկարահանվել: Նա ծնվել է 1929 թ. հոկտեմբերի 23-ին Նալլըհան գյուղաքաղաքում: 1938 թ. նախակրթարանն ավարտելուց հետո ընտանիքի հետ միասին տեղափոխվել է Անկարա և կրթությունը շարունակել Անկարայի աղջիկների լիցեյում: 1950 թ. ավարտել է Անկարայի համալսարանի լեզվի, պատմության և աշխարհագրության ֆակուլտետի ֆրանսերեն լեզվի ու գրականության բաժինը, որից հետո աշխատանքի անցել Անկարայի ռադիոյում: Այս տարիներին իր դերասան չորս ընկերների՝ Քարթալ Թիբեթի, Ուներ Իլսների, Չեթին Քյուլոլուի և Նուր Մաբունջուի հետ միասին հիմնել է Անկարայի առաջին առանձնահատուկ թատրոնը՝ «Հրապարակի բեմը»: 1951 թ. գրել է առաջին ռադիոներկայացումը՝ «Միրո երգը», ինչպես նաև բազմաթիվ պատմվածքներ, որոնք ընթացվում էին «Կյանքը գեղեցիկ է. անկախ ամեն ին-

չից՝ կյանքը գեղեցիկ է» ռադիոհաղորդման շրջանակներում: Անկարայի ռադիոյում աշխատել է մինչև 1970 թ., որից հետո զբաղվել է միայն գրականությամբ՝ երբեմն հանդես գալով Ռեմյուս Թեալադա և Փարքեր Քուինք կեղծանուններով: 1983 թ. Ադալեթ Ադաօղլուն ապրում և ստեղծագործում է Ստամբուլում:

Ադալեթ Ադաօղլուի անունն ընթերցողների լայն շրջանակի համար ճանաչելի դարձավ 1960-ական թթ., երբ մեկը մյուսի հետևից սկսեցին լույս տեսնել նրա պիեսները՝ «Տանիքի ճեղքը» (“Çatıdaki Çatlak”), «Մահմաններին» (“Sinirlerinde”) «Երեք պիես» (“Üç Oyun”): Վերջինը 1973 թ. արժանացել է Թուրքական լեզվաբանական ընկերության, իսկ 1974 թ.՝ Բարձրագույն թատերական մրցանակներին¹: 1974 թ. լույս տեսավ գրողի «Բարձր լարում» (“Yüksek Gerilim”) պատմվածքների ժողովածուն, որը սոցիալիստական գաղափարախոսության և հեղինակի՝ «հեղափոխական» աշխարհընկալումների արտացոլանք էր²: Ավելին՝ գրողի պարզաբանմամբ այն պետք է նպաստեր գրականության մեջ նման ընկալումների ամրապնդմանը. ժողովածուն գործնական քայլ էր, ի տարբերություն տեսական քննարկումների, թե «...բոլորը պետք է սոցիալիստ լինեն»³: Քաղաքական հայտարարությունները, գաղափարախոսական ուղերձները ծանրակշիռ էին նաև նրա երկրորդ՝ «Լռության առաջին ձայնը» (“Sessizliğin İlk Sesi”) գրքում:

---

¹ Ա. Ադաօղլուի ստեղծագործություններն արժանացել են Օրհան Քեմալի, Մաիդ Ֆաիքի անվան, Մադարալի, ինչպես նաև Սեդաթ Սիմալի հիմնադրամի գրական հեղինակավոր մրցանակներին: 1995 թ. թուրքական հասարակության մշակութային և գեղարվեստական կյանքում ունեցած մեծ ներդրման համար Ա. Ադաօղլուին շնորհվել է Մշակույթի և արվեստի նախագահական մեծ մրցանակը (Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü):

² Репенкова М., От реализма к постмодернизму, Москва, 2008, с. 211.

³ Tosun N., Adalet Ağaoğlu Öykücülüğü, <http://www.ustkguru.com/?p=71>

Պետք է նշել, որ Ադալեթ Ադաօղլուն թուրքական գրականության մեջ այն գրողներից է, ով մեծ ներդրում է ունեցել 1970-80-ական թթ. Թուրքիայում տեղի ունեցած իրադարձությունների ողջ համայնապատկերը գեղարվեստորեն ներկայացնելու, գրականության նկարագիրը որոշակիացնելու գործում: Նա «Մարտի 12-ի»⁴ այն եզակի գրողներից է, ով հանդես է եկել ժամանակի պոպուլիստական գրականություն հասկացության քննադատությամբ: Գրականագետների համոզմամբ Ա. Ադաօղլուի ստեղծագործությունները «Մարտի 12-ի» ժամանակաշրջանի քննադատական ռեալիստական պատմվածքների ու վեպերի շարքում քաղաքային տեսանկյունից գրված կեղծ գյուղագրությունների՝ իր բնորոշմամբ «լավ, ճշմարիտ ուսուցիչ, վատ, կեղտոտ գյուղապետ» կաղապարով ստեղծագործությունների մերժում էին⁵: Ըստ նրա՝ իր վեպերը ձևի փորձարկումներ էին, որոնց նպատակն էր գտնել այն մեթոդը, որը հնարավորություն կտար լավագույնս պատկերել ազատություն ձեռք բերելու համար քաղաքական և մշակութային ճնշումների դեմ անհատի մղած պայքարը: Նկատենք, սակայն, որ Ա. Ադաօղլուի գրականությունը նույնպես հազեցած էր ժամանակաշրջանի խնդիրների, գաղափարախոսական պայքարի և հեղափոխության մթնոլորտով: Նրա վեպերը երիտասարդական շարժման ձախողումից հետո ձախակողմյան անհատի ֆիզիկական ու հոգեբանական «ոչնչացման», թուրքական հասարակության բնեռացման տարբեր դրսևորումների, երիտասարդության ծայրահե-

---

⁴ 1971 թ. մարտի 12-ին Թուրքիայում տեղի ունեցած ռազմական միջամտությունը և ձախակողմյան շարժումը վերացնելու համար իշխանությունների կիրառած բռնաճնշումներն իրենց արտացոլումը գտան ժամանակի գրականության մեջ: Քաղաքականացված արձակի այս աննախադեպ վերելքն ընդունված է կոչել «Մարտի 12-ի վեպ» ընդհանուր անունով:

⁵ Coşkun B., Adalet Ağaoğlu'nun Hikâyelerinde Bir Eleştiri Vasıtası Olarak İroni, A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Detgisi, Sayı 49, 2013, s. 147.

ղական գործողությունների, ժողովրդի և մտավորականության դերի ընկալման, հեղափոխական պայքարի մարտավարության վերաբերյալ իրարամերժ կարծիքների յուրատեսակ վկայություն են: Այս առումով Ա. Աղաօղլուն ստեղծել է գրական համալիր աշխարհ, որտեղ միավորվել են սոցիալ-քաղաքական և պատմական իրականություններն ու իր կերպարների հոգեկան աշխարհը, միաձուլվել են անցյալն ու ներկան: Նրա ստեղծագործությունները գրականագետ Ռոբերտ Ֆիննի բնորոշմամբ «սահմուկեցուցիչ կերպով ճիշտ են ընկալում իրականության և երևակայության սահմանը»⁶: Սա պայմանավորված է նրանով, որ գրողը կարողացել է հավասարակշռություն ստեղծել արվեստը որպես հասարակական նյութ ներկայացնելու միջոց օգտագործելու և նյութն արվեստի ստեղծագործություն դարձնելու միտումների միջև⁷: Բացի այդ՝ Ա. Աղաօղլուն իր հարցազրույցներից մեկում ընդգծել է, որ գրում է միայն այն իրադարձությունների մասին, նկարագրում միայն այն վայրերը, որտեղ անձամբ է եղել, քանի որ ինչպես նշում է. «Չեմ կարող գրել այն, ինչ չկա իմ մեջ... վեպն իմ մտքում կառուցելուց, նույնիսկ վեպի ուրվագիծը գրելուց հետո անզայացած ոճրագործի նման շրջում եմ այնպիսի վայրերում, որտեղ կան այդ հերոսների նմանները»⁸:

Ա. Աղաօղլուի 8 վեպերից յուրաքանչյուրը և՛ թեմատիկ ընդգրկումների, և՛ տեխնիկական ու ստեղծագործական մեթոդների առումով միմյանցից տարբեր են: Մինչդեռ միևնույն ժամանակ դրանցում շարունակականություն կա. յուրաքանչյուր վեպ նախորդում պատկերված հասարակական և գրական խնդիրները բացելու և լուծումները զարգացնելու

---

⁶ Akbatur A., Turkish Women Writers in English Translation, MonTI 3, 2011, p. 171.

⁷ Moran B., Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış, III cilt, İstanbul, 2005, s. 33.

⁸ Yalçın A., Siyasal ve Sosyal Değişmeler Açısından Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Romanı 1946-2000, Ankara, 2. Baskı, 2005, s. 462.

միտում ունի: Այս շարունակականությունը, որ ստեղծագործական առանձնահատկության արդյունք է, հեղինակն ապահովում է 3 հիմնական թեմայի՝ թուրք կնոջ կարգավիճակի ընկալումների, ռազմական հեղաշրջումների արտացոլումների և անհատի ներքին ճգնաժամի միջոցով⁹: Այս վեպերի սյուժեի բաղադրիչ տարրերն են անհիմն ձերբակալությունները, դատավորությունները, խոշտանգումները, բանտերը, խուզարկությունները, մահը, հասարակությունից օտարումը և դրանց կործանիչ ազդեցությունն անհատի վրա:

Նշենք, որ Ա. Աղաօղլուի ստեղծագործություններում առանձնահատուկ տեղ ունի կնոջ թեմատիկան: Մա պատահական չէ, քանի որ հեղինակն ինքը լինելով հեղափոխական մտավորական և իր խնդիրը համարելով խոսել ռազմական միջամտության ժամանակաշրջանում թուրքական հասարակության մեջ ձախակողմյան շարժման մասնակից կնոջ կարգավիճակի մասին, որպես ստեղծագործության գլխավոր հերոս ընտրեց նրան, փորձեց ներկայացնել վերջինիս նկատմամբ հասարակական վերաբերմունքն ու այն գինը, որը կինը պետք է վճարեր «հեղափոխական» լինելու համար: Այլ կերպ ասած՝ նրա ստեղծագործություններում հիմնականում պատկերված են այն արգելքները, որոնք թույլ չեն տալիս կնոջն ինքնադրստրվել, ապրել որպես անհատ: Ընդ որում՝ դրանք հիմնականում կառուցված են եզրահանգմամբ, որ թուրք կնոջ ճնշվածության պատճառը թուրքական հասարակական-քաղաքական կյանքն է, ավանդական ընկալումները, ինչը գրողը փորձել է հիմնավորել Արևելք-Արևմուտք հակադրումներով¹⁰: Հավելենք, որ Ա. Աղաօղլուն հանդես է եկել նաև կնոջ նկատմամբ իսլամի միջոցով օրինականացված

---

⁹ Erol S., On Adalet Ağaoğlu, http://www.lightmillennium.org/2005_15th/aagaoglu_serol.html

¹⁰ Aslan A., The Role of the Intellectual in Contemporary Turkish Women's Narratives, Comparative Literature and Culture 14.1, Purdue University Press, 2012, p. 3-8.

սահմանափակումների քննադատությամբ: Այս տեսանկյունից հատկանշական է նրա «Աստծու վերջին ծանուցումը» (“Tanrı’nın Sonuncu Tebliği”) ստեղծագործությունը, որտեղ բացեիքաց դրսևորվել է կրոնի հարցում գրողի բավական կուպիտ և անհանդուրժողական վարքագիծը:

Գրողի ստեղծագործություններում տարբերակվում են երկու տեսակի կանայք՝ «գիտակից» և «անգիտակից»: «Գիտակից» են միայն նրանք, ովքեր քաղաքական ակտիվություն են դրսևորում: Այս կանանց կենսաձևերը լիովին տարբեր են, նույնիսկ իրարամերժ: Եթե «անգիտակից» կինը պատկերված է տիպիկ բուրժուական կենցաղով, ապա «գիտակից», հեղափոխական կնոջ դեպքում գործողությունների շղթան պտտվում է միայն պարբերաբար խոշտանգումների ենթարկվելու տեսարանների շուրջ: Այս կերպարները դեմ են դուրս գալիս թուրքական հայրիշխանական հասարակության մեջ հաստատված նորմերին և իրենց երազանքներն իրականություն դարձնելու համար պատրաստ են կատարել անհրաժեշտ բոլորը քայլերը: Հետաքրքիր է, որ Աղաօղուն անդրադարձել է նաև անվճռական կանանց: Այս հանգամանքը, ըստ թուրք գրականագետ Նեջիփ Թոսունի, «Գուցե և մի ձև է, որով Աղաօղուն կարծես գտել կամ վերահսկում է իրեն»¹¹:

Ա. Աղաօղուի կերտած կերպարները տարբեր տարիքի են, սեռի ու դասի, նրանք որոշակի վայրի և ժամանակի ճնունդ են: Հեղինակի բնորոշմամբ այս կերպարները երբևէ որպես թիրախ չեն դիտվել, այլ տեղավորվել են օբյեկտիվ իրավիճակների մեջ և ազատ ապրել են իրենց կյանքը¹²: Նրա ռեալիստական վեպերն արտացոլել են «այն անհատի ներաշխարհը, ով «վերացել է պատմությունից, հասարակությունից, նույնիսկ չի կարողանում երեկն իր ապագայի հետ կապել»¹³:

¹¹ Tosun N., Adalet Ağaoğlu Öykücülüğü, <http://www.ustkurgu.com/?p=71>

¹² Ağaoğlu A., Karşılaştırmalar (1984-1992): Deneme, İstanbul, 1997, s. 265.

¹³ Sunat H., Hayal, Hakikat, Yaratı, Adalet Ağaoğlu ve Roman Dünyasına Psikanalitik Duyarlıklı Bir Bakış, İstanbul, 2001, s. 7.

Ուստի՝ կարող ենք փաստել, որ հեղինակն իր ստեղծագործություններում կարևորել է իրավիճակների արտացոլումը, մեծ տեղ է հատկացրել անհատների ներքին ձայնին: Գրողը կարողացել է նուրբ հավասարակշռություն ստեղծել արտաքին սոցիալական իրականության նկարագրության, որը հիմնավորում է կերպարների գործողություններն ու սյուժեի այդօրինակ զարգացումը, և հոգական աշխարհի, նրանց իդեալների միջև: Նման մոտեցումը թերևս պայմանավորված է գրողի՝ վեպի ժանրի ընկալումներով, քանի որ այն, ըստ նրա, «ձև է», որտեղ միաձուլվում են կյանքն ու մտածելակերպը՝ դառնալով բացառիկ զենք մարդկային կյանքի հատվածայնության դեմ¹⁴:

Ա. Աղաօղլուի վեպերի սյուժեում կարևոր տեղ է գրավում ժամանակը: Իր հարցազրույցներից մեկում նա նաև նշել է, որ սկսել է ստեղծագործել զուտ թուրքական գրականության մեջ ավանդական ժամանակի հասկացության կադապարները կոտրելու, «ակնթարթի» վեպը գրելու համար¹⁵: Հեղինակն իր այս ձգտումն այսպես է բացատրում. «Մարդը հազարավոր տարվա մարդկության կյանքում այդ կյանքի որոշակի ժամանակաշրջանն է ապրում, ընդհանուր առմամբ 60 տարի է ապրում, և շատ կարճ ժամանակահատվածի ներկայացուցիչ է մարդը: Մակայն այդ կարճ ժամանակահատվածը երեկ և այսօր ունի: Ապագա էլ է ունենալու: Երբ վեպն այսպես ենք ընկալում, բնական է դառնում կարճ ժամանակի ընտրությունը»¹⁶: Հետևաբար, Ա. Աղաօղլուն իր ստեղծագործություններն այնպես է կառուցում, որ մի կողմից մերժում է իրականության ժամանակագրությունը, մյուս կողմից ստեղծում է այն-

---

¹⁴ Erol S., On Adalet Ağaoğlu, http://www.lightmillennium.org/200515th/-aagaoglu_serol.html

¹⁵ Apaydın A., Adalet Ağaoğlu'nun Dar Zamanlar Üçlemesinde Zaman Kurgusu Üzerinde Bazı Değerlendirmeler, Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 15, Sayı 2, 2006, s. 19.

¹⁶ Ağaoğlu A., նշվ. աշխ., էջ 221:

պիսի հավասարակշիռ խառնաշփոթ, որտեղ անցյալը գուգահեռվում է վեպի ներկա ժամանակի հետ: Մասնավորապես՝ թեն Ա. Աղաօղլուի տիպիկ վեպերում գործողությունը կարծես տեղի է ունենում միայն մեկ գիշերվա կամ նույնիսկ մեկ ժամվա ընթացքում, սակայն իրականում իրադարձությունների մասին հերոսների հետընթաց հիշողությունների շնորհիվ այն իր մեջ խոր անցյալ է պարունակում: Նման ստեղծագործությունների շարադրանքի հիմնական եղանակներն են գիտակցության հոսքը, ներքին մենախոսությունը և վերացականությունը:

Ա. Աղաօղլուի ստեղծագործություններում ուշադրություն են գրավում տեքստի ամբողջականությունը և կրկնվող ձայների, բառերի ու նախադասությունների միջոցով ստեղծված ներդաշնակությունը, որն ապահովում է սյուժեի զարգացումն ու ընթերցողին հասցնում վեպի հիմնական ուղերձը: Հավելենք, որ գրողի ստեղծագործությունների կարևոր բաղադրիչներից են նաև ռիթմը և հեզանսքը: Եվ Ա. Աղաօղլուն, իրավամբ, համարվում է թուրքական գրականության մեջ ռիթմը որպես ստեղծագործության հիմնական տարր կիրառած գրողների առաջամարտիկը: Ինչպես հայտնի է, ռիթմի միջոցով գրողները ընդգծում են տեքստի իմաստն ու անհրաժեշտ խորություն հաղորդում դրան: Սա իրականացվում է երբեմն կանոնավոր ընդմիջումներով կրկնվող նախադասությունների, երբեմն տեքստի մեջ տարրալուծված տեսիլների, երբեմն էլ նկարագրությունների միջոցով: Մինչդեռ Ա. Աղաօղլուի ստեղծագործություններում ռիթմը ձևավորվում է կրկնվող նախադասությունների միջոցով: Մրանք ոչ թե պատահական նախադասություններ են, այլ հիմնական շեշտեր են, որոնք ստեղծագործության թեման թաքցնում են նրա կառուցվածքի մեջ: Սյուժեի զարգացմանը գուգահեռ այս նախադասություններն անկանոն կերպով տեքստ են ներթափանցում և ստիպում, որ ընթերցողը չկտրվի ստեղծագործության

մթնուրտից¹⁷: Ինչպես նշվեց Ա. Աղաօղլուի ստեղծագործությունների շարադրանքի ձևերից մեկն էլ հեզնանք է, որն ի ցույց է դնում գրողի քննադատական վերաբերմունքը բռնությունների նկատմամբ: Նրա ստեղծագործություններում հեզնանքը ծնվում է ալազոնի և էիրոնի¹⁸ հակադրությունների միջոցով: Նշենք, սակայն, որ Ա. Աղաօղլուի ստեղծագործություններում այս կերպարներն օժտված չեն իրենց բնորոշ ավանդական ակնհայտ տարբերություններով: Գրողը սովորաբար հեզնանքի զոհին բնորոշ տգիտություն, անտարբերություն, նախապաշարմունք, անփորձություն, զգացմունքների բացակայություն հատկանիշներից կիրառում է գերազանցապես երկուսը՝ տգիտությունն ու զգացմունքների բացակայությունը: Գրողն իր վեպերում այս եսասեր, սնոբ և տիպիկ բուրժուա կերպարներին հակադրում է սոցիալական պատասխանատվության մղումով առաջնորդվող հեղափոխականներին¹⁹:

Ամփոփելով նշենք, որ ձևի և բովանդակության առումով Ա. Աղաօղլուի վեպերը հմտորեն մտածված են և առանձնանում են իմաստի բազմապլանությամբ՝ որպես «կառնավալային վեպի» ժանրի լավագույն օրինակներ: Այս վեպերը նաև հնարավորություն են տալիս հոգեվերլուծական քննադատական ուսումնասիրություն կատարել, քանի որ նրա կերտած հերոսները ղեկավարվում են իրենց հիշողություններով ու երևակայությամբ: Այս առումով Ա. Աղաօղլուի ստեղծագործությունները յուրօրինակ են և դուրս են թուրք որևէ գրողին, գրական դպրոցին կամ սերնդին բնորոշ ստեղծագործական ավանդույթների շրջանակներից: Այս գրողի ստեղծագոր-

---

¹⁷ Elmas N., Adalet Ağaoğlu Hikâye Dilinde Ritim, Karadeniz Araştırmaları, Sayı 27, 2010, s. 183-184.

¹⁸ Ալազոնն ու էիրոնը հունական սատիրայի 4 գլխավոր կերպարներից են: Ալազոնը սատիրայի զոհն է, իսկ էիրոնը՝ ինքնաքննադատը:

¹⁹ Coşkun B., Adalet Ağaoğlu'nun Hikâyelerinde Bir Eleştiri Vasıtası Olarak İroni, A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, Sayı 49, 2013, s. 161.

ծություններն ավելի շատ նման են համաշխարհային գրականության օրինակներին: Մասնավորապես՝ Ինգերորգ Բախմանի «Մալինա» ստեղծագործության մեջ կնոջ աշխարհը, Էլիաս Քանեթթիի «Կուրացում» վեպի հեգնական ոճը միանգամայն նման են Ա. Ադաօղլուի ստեղծագործական ոգուն: Նա նույնպես չի խուսափում նշել որ, «Քանեթթիին ընկալում եմ այնպես, որ կարծես իմ աշխարհից է գրում, մեծ է նրա ազդեցությունը: Ընդհանրապես չգիտեմ, թե ումից ինչպես եմ ազդվել, սակայն Քանեթթիի հետ այնպիսի նույնականացում եմ ստեղծել, որ կարծես նա ևս ապրում է այն, ինչ ես եմ գրում»²⁰: Նշենք նաև, որ Ադալեթ Ադաօղլուն այն եզակի գրողներից է, ով 2008 թ. դեկտեմբերին միացել էր 1915 թ. Օսմանյան կայսրությունում իրականացված Հայոց ցեղասպանության համար հայերից ներողություն խնդրելու թուրք մտավորականների նախաձեռնությանը:

О СТИЛИСТИЧЕСКИХ И ТЕМАТИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЯХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ АДАЛЕТА АГАОГЛУ

Анушик Мартиросян

Рубен Мелконян

(резюме)

Адалет Агаоглу - одна из самых выдающихся писательниц современной турецкой литературы. Закончив филологический факультет Анкарского университета, она начала свою писательскую карьеру в качестве драматурга на радио Турции. Романы Адалета Агаоглу, герои которых как правило представители левой интеллигенции, арестованных после государственного переворота 12 марта 1971 года, и прошедших через тюремные застенки, неоднократно удостаивались

---

²⁰ Tosun N., Adalet Aġaoġlu Öykücülüğü, <http://www.ustkurgu.com/?p=71>

престижных премий. Особенностью этих романов является сокращение времени действия произведения: применение ассоциативного письма дает возможность возвращаться в прошлое героев, описывая важные события их жизни и акцентируя нравственный поиск героев.

**OVERVIEW OF THE STYLISTIC AND THEMATIC
CHARACTERISTICS OF THE NOVELS OF ADALET AĖAOĖLU**
Anushik Martirosyan
Ruben Melkonyan
(summary)

Adalet AĖaoĖlu is one of the most prized novelists of Turkey. She was born on October 23rd 1929. After graduating from the French Language and Literature Department of The Ankara University, she started her career as a dramaturge for Turkish national radio. In her novels, AĖaoĖlu generally deals with the events that took place in Turkey during the politically chaotic 1970s, especially concentrating on the lives of individuals who are repressed, destroyed, and condemned to lose. So her prose is a balance between a realistic milieu of Turkey and the broader, more humanistic elements of social pressure and gender prejudice. These novels are also amenable to psychoanalytical critical study, as her characters are driven by their memories and fantasies. Adalet AĖaoĖlu is one of the signatories of the "I Apologize Campaign" which was launched in December 2008 in Turkey by numerous journalists, writers, politicians, and professors that called for an apology for what they considered as the "Great Catastrophe that Ottoman Armenians were subjected to in 1915".